

Arbejdsmarked

Den ufaglærte mand, der gik tidligt på efterløn, dør 4 år før DJØF'eren, der fortsatte i job

Folk, der gik tidligt på efterløn, lever kortere end deres jævnaldrende, der fortsatte i job. Ufaglærte mænd, der gik på efterløn som 60-årige, har nemlig en forventet restlevetid, der er 3,9 år kortere end den forventede levetid for mænd med videregående uddannelse, der fortsatte i beskæftigelse. Tidlig tilbagetrækning har dermed også et helbredsmæssigt aspekt.

af Senioranalytikere **Emilie Agner Damm & Jes Vilhelmsen****30. september 2020**

Analysens hovedkonklusioner

- Mænd, der gik på efterløn som 60-årige, har en forventet restlevetid, der er 2,3 år kortere, end mænd der fortsatte i beskæftigelse. For kvinder er den tilsvarende levetidsforskel på 1,2 år.
- Ufaglærte mænd, der gik på efterløn som 60-årige, har en forventet restlevetid, der er 3,9 år kortere end den forventede levetid for mænd med en videregående uddannelse, der fortsatte i beskæftigelse. For kvinder er den tilsvarende forskel i den forventede levetid for de to grupper på 2,4 år.
- Mænd og kvinder, som var medlem af 3F som 59-årige, kan som 60-årige i gennemsnit forvente at leve hhv. 3,3 og 2,5 år kortere end personer i a-kasser på akademikerområdet. Tilsvarende viser analysen, at der er store forskelle i forventede levetider opgjort på uddannelse.

Kontakt

Senioranalytiker
Emilie Agner Damm
Mobil 27 35 85 95
ead@ae.dk

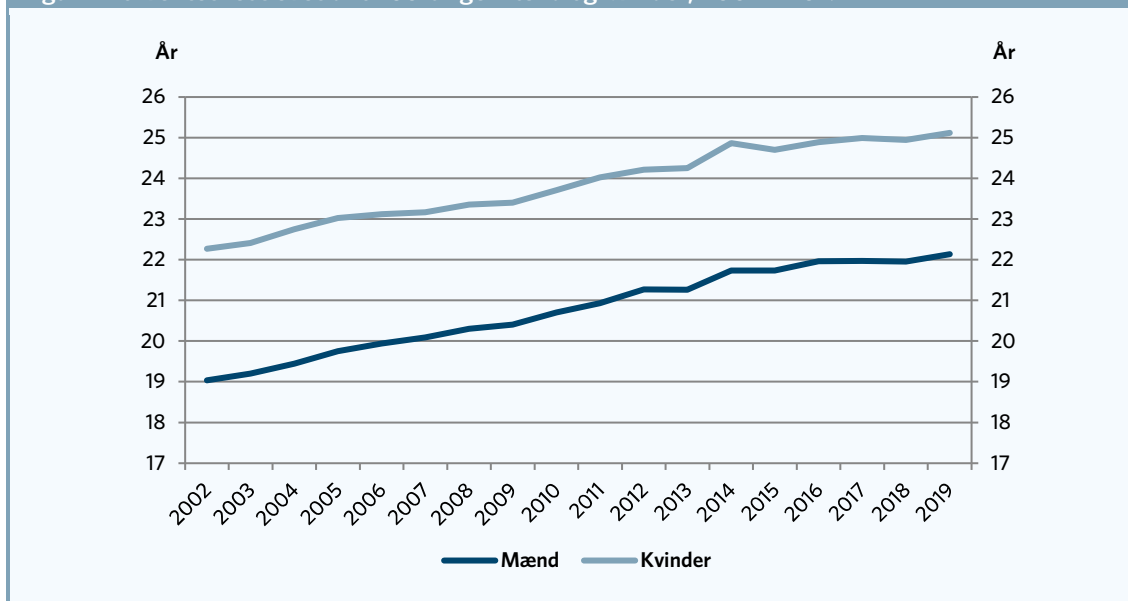
Kommunikationskonsulent
Jakob Esmann
Mobil 28 33 80 69
je@ae.dk

Stor forskel i forventet restlevetid mellem a-kasser

Den forventede restlevetid (middellevetid) for 60-årige var i 2019 på godt 22 år for mænd, mens den for kvinderne var godt 25 år. Det fremgår af figur 1, der også viser, at den forventede restlevetid for både de 60-årige mænd og kvinder er steget siden 2002.

For de 60-årige mænd er den forventede restlevetid steget med knap 3,1 år siden 2002, mens den for kvinderne er steget med omkring 2,9 år.

Figur 1. Forventet restlevetid for 60-årige mænd og kvinder, 2002 - 2019.



Anm.: Beregningerne af restlevetiden er baseret på toårige dødelighedstavler.
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik, Statistikbanken.dk.

De forventede levetider viser det gennemsnitlige antal år, som en 60-årig kan forventes at leve under den forudsætning, at de nuværende dødshyppigheder for alle grupperinger af køn og alder holder sig på samme niveau fremover.

Når man ser på den forventede restlevetid for medlemmer af forskellige a-kasser, er der stor forskel i den forventede restlevetid. Den forventede restlevetid for 60-årige, som var medlem af 3F som 59-årig, var i gennemsnit 21,5 år for mænd og 24,7 år for kvinder, jf. tabel 1. Til sammenligning var den forventede restlevetid for 60-årige medlemmer af Akademikernes a-kasse (AAK) og Magistrenes A-kasse omkring 24,8 år for mænd og 27,2 år for kvinder.

Som 60-årig kan en mandlig 3F'er i gennemsnit således forvente at blive 81,5 år, mens mændene i Akademikernes A-kasse (AAK) og Magistrenes A-kasse i gennemsnit kan forvente at blive omkring 84,8 år. Blandt kvinderne kan de 60-årige 3F'ere i gennemsnit forvente at blive 84,7 år, mens de 60-årige kvinder fra Akademikerne (AAK) samt Magistrenes A-kasse i gennemsnit kan forvente at blive 87,2 år.

Den forventede restlevetid for 60-årige 3F'ere er således noget lavere end niveauet på akademikerområdet. Mænd og kvinder, som var medlem af 3F som 59-årige, kan som 60-årige i gennemsnit forvente at leve hhv. 3,3 og 2,5 år kortere end personer på akademikerområdet.

Tabel 1. Forventet restlevetid for 60-årige fordelt på udvalgte a-kasser, 2019

	Mænd	Kvinder
Magistre (MA)	24,9	27,2
Akademikernes	24,8	27,2
Lærere (DLF-A)	24,8	27,3
Funktionærer og Tjenestemænd (FTF-A)	24,1	26,8
Teknikere	24,1	27,0
Min A-kasse	22,9	25,5
Handels- og Kontorfunktionærer (HK)	22,8	26,1
Børne- og Ungdomspædagoger (BUPL-A)	22,8	26,9
Metalarbejdere	22,7	
El-faget	22,7	
Fødevarerforbundet NNF	22,5	24,8
Fag og Arbejde (FOA)	22,0	25,6
Faglig Fælles a-kasse (3F)	21,5	24,7
Byggefagernes a-kasse	21,0	
Din Sundhedsfaglige A-kasse (DSA)		27,1

Anm: De forventede levetider/middellevetider er baseret på femårige dødelighedstavler. Tallene i udtrækket omfatter døde i periode fra 2015-2019. Enkelte a-kasser er udeladt på grund af forholdsmæssigt få observationer. På grund af a-kassesammenlægninger mv. er opgørelsen behæftet med en vis usikkerhed. Personer, der som 59-årig har været medlem af en a-kasse, som er nedlagt, er så vidt det er muligt placeret under den a-kasse, som de ville tilhøre i dag.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

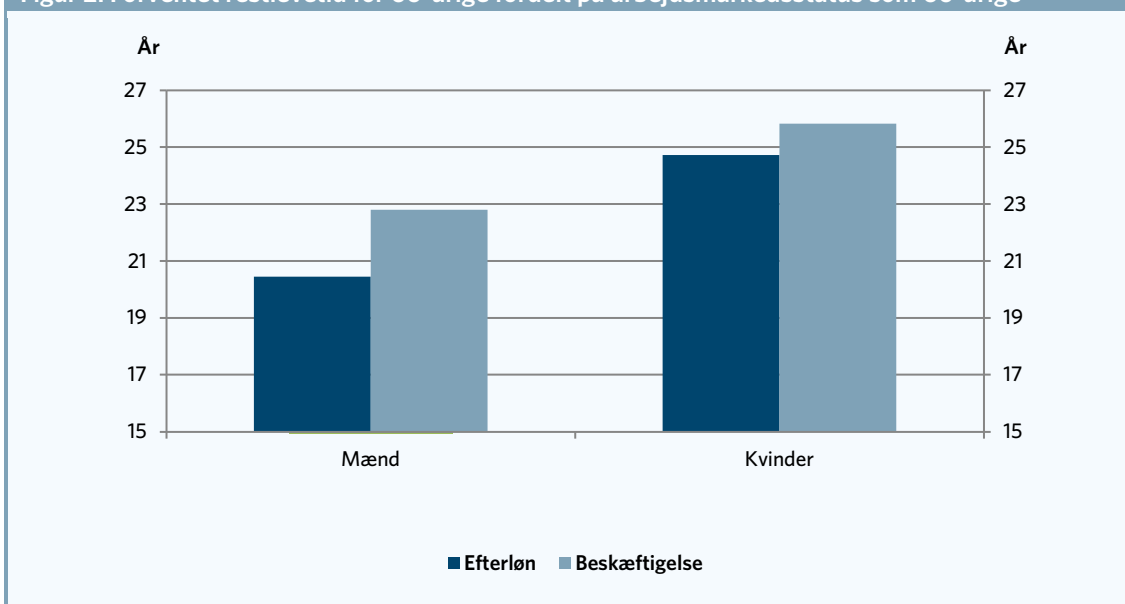
Folk, der gik på efterløn som 60-årige, levede kortere end folk i beskæftigelse

Forskellen i dødelighed mellem personer, der gik på efterløn som 60-årige, sammenlignet med personer, der fortsatte i beskæftigelse som 60-årige, kan omregnes til forskelle i forventet restlevetid for 60-årige.

Som det fremgår af figur 2, svarer overdødeligheden blandt mandlige efterlønnere til, at mænd, der går på efterløn som 60-årig, har en forventet restlevetid, der er 2,3 år kortere, end mænd der fortsatte i beskæftigelse. For kvinder er den tilsvarende levetidsforskel på 1,2 år.

¹ Frem til og med 2013 var det muligt at gå på efterløn som 60-årig. Det havde dog markante økonomiske fordele at udskyde sin tilbagetrækning til efterløn indtil 62-årsalderen. Man kan derfor betragte tilbagetrækning til efterløn som 60-årig som en indikator for nedslidning.

Figur 2. Forventet restlevetid for 60-årige fordelt på arbejdsmarkedsstatus som 60-årige



Anm: Der er anvendt femårs dødelighedstavler baseret på dødeligheden i perioden fra 2010 til 2014.
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Op mod 4 års forskel i levetid på baggrund af uddannelse

Der er store uddannelsesmæssige forskelle på den forventede restlevetid for 60-årige. Det fremgår af tabel 2, der bl.a. viser, at ufaglærte 60-årige mænd har en forventet restlevetid på 20,0 år, mens 60-årige mænd med en videregående uddannelse har en forventet restlevetid på 23,1 år – dvs. en forskel på 3,1 år. For kvinder er den tilsvarende levetidsforskel for de to uddannelsesgrupper på 2,8 år.

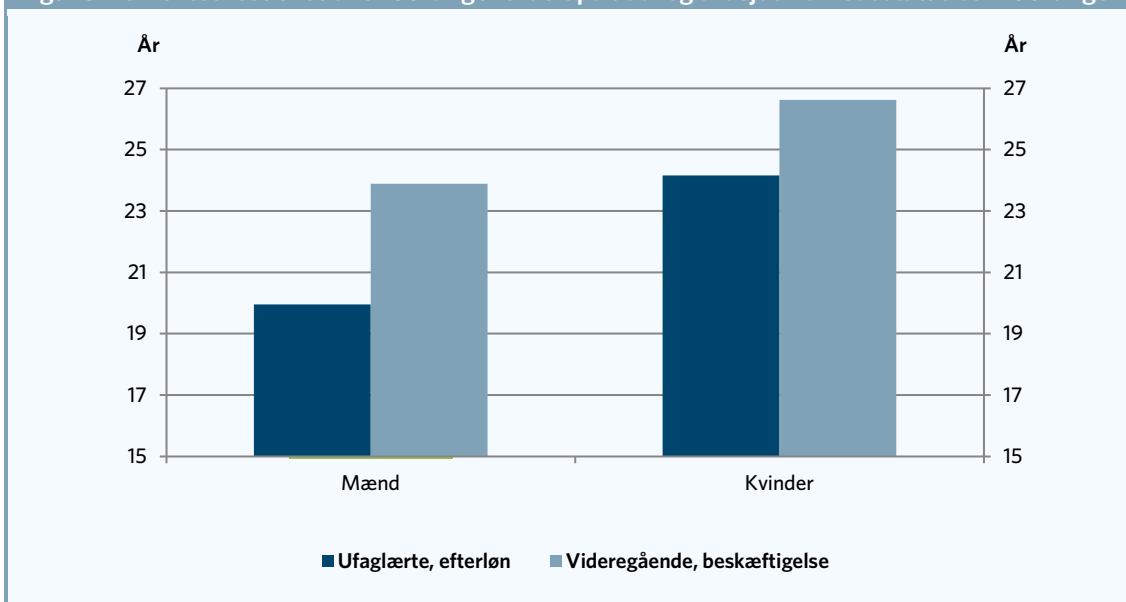
Tabel 2. Forventet restlevetid for 60-årige fordelt på udd. og arbejdsmarkedsstatus som 60-årig

	Mænd				Kvinder			
	Beskæftigelse (1)	Efterløn (2)	I alt	Forskel (1)-(2)	Beskæftigelse (1)	Efterløn (2)	I alt	Forskel (1)-(2)
	År				År			
Ufaglært	22,1	20,0	20,0	2,2	25,3	24,2	23,1	1,1
Erhvervsfaglig	22,7	20,7	21,2	2,0	25,8	25,2	24,7	0,6
Videregående	23,9	21,7	23,1	2,2	26,6	26,2	25,9	0,4
I alt	22,8	20,5	21,2	2,4	25,8	24,7	24,2	1,1

Anm: Der er anvendt femårs dødelighedstavler baseret på dødeligheden i perioden fra 2010 til 2014. Kolonnen "I alt" omfatter alle, herunder personer, der som 60-årig var førtidspensionister, ledige mv. A-kasseoplysninger er her baseret på medlemskab som 60-årig.
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Kombinationen af uddannelse og arbejdsmarkedsstatus som 60-årig viser, at ufaglærte mænd, der gik på efterløn som 60-årige, har en forventet restlevetid, der er 3,9 år kortere end den forventede levetid for mænd med videregående uddannelse, der fortsatte i beskæftigelse. For kvinder er den tilsvarende forskel i den forventede levetid for de to grupper på 2,4 år. Det fremgår af figur 3.

Figur 3. Forventet restlevetid for 60-årige fordelt på udd. og arbejdsmarkedsstatus som 60-årige



Anm: Der er anvendt femårs dødelighedstavler baseret på dødeligheden i perioden fra 2010 til 2014.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Boks 1. Sådan har vi gjort

I analysen har vi set dels set på dødeligheden for 2015-2019 i opgørelsen af forventet levetid på a-kasser, samt for 2010-2014 i opgørelsen af forventet levetid opgjort på uddannelses- og arbejdsmarkedsstatus. De forventede varigheder, der er beregnet i denne analyse for 60-årige mænd og kvinder, svarer stort set til Danmarks Statistiks forventede restlevetid (middellevetid) for 60-årige beregnet ved femårs dødelighedstavler.

Analysen belyser dels forskelle i dødeligheden mellem personer, der går på efterløn som 60-årige, og personer, der fortsætter i beskæftigelse som 60-årige.

Denne del af analysen er konkret foretaget ved at opdele de nuværende ældre over 60 år i to grupper afhængigt af, hvilken arbejdsmarkedsstatus de havde, da de var 60 år. For en 80-årig i 2009 går vi således tilbage til 1989, hvor vedkommende var 60 år, og undersøger, om personen var gået på efterløn som 60-årig eller fortsat var i beskæftigelse. Tilsvarende gøres (som udgangspunkt) for alle ældre, der boede i Danmark primo 2009 til 2013. Årstallet 2013 er valgt, fordi det var det sidste år, man kunne benytte sig af efterlønsordningen som 60-årig, inden reformen fra 2011 trådte i kraft i 2014.

Herefter beregnes den aldersspecifikke dødelighed for de to grupper, og det er denne dødelighed, der danner grundlag for beregningen af den forventede restlevetid blandt de nuværende 60-årige.

I beregningen af den forventede levetid på a-kasser er det a-kassemedlemskab som 59-årig, der ligger til grund for opdelingen på a-kasser.